

Opinnäytetyöstä tehdyt kortit

Lahtinen ja Raatikainen

Arjessa

Luvut arkisissa tilanteissa

Kuva: Pixabay

Luodaan tilanteita, joissa esineitä lisätään ja otetaan pois ja pyydetään lasta laskemaan, että montako esinettä on

Ruokailutilanteissa annetaan ruokaa pala kerrallaan ja lapsi pyytää lisää.

Pyydetään laskemaan, että montako tiettyä asiaa on lautasella.

Kysytään syödessä, että kuinka monta istuu pöydässä, leikkii hiekkalaatikossa tai ikkunaa on huoneessa.

Arkiset tilanteet tukevat lapsen kykyä havainnoida ympäristöä ja luovat kiinnostusta matematiikkaan.

(Vartiainen ym., 2023, s. 171 & 173 & Kajetski ym., 2018, s. 95.)

Jonotilanteet

Kuva: Pixabay

Jonossa kannustetaan kiinnittämään huomiota siihen, että missä järjestyksessä ollaan.

Jonossa voidaan vertailla lapsien pituuksia.

Nämä tukevat lapsen kykyä vertailla, sarjoittaa, arvioida ja mitata.

(Vartiainen ym., 2023, s. 186-187 & 229.)

Noppa määrää

Kuva: Pixabay

Noppaa heittämällä voidaan määrätä, että mitä tapahtuu.

Noppaa heittämällä voidaan päättää, että kuinka moni lähtee pesemään käsiä, syömään tai ulos.

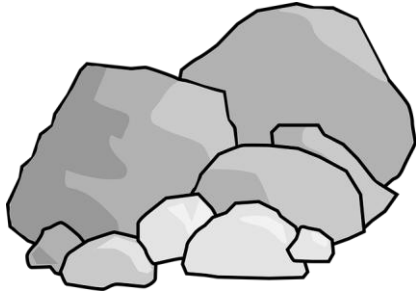
Noppaa voidaan käyttää myös liikkumisessa ja ulkoillessa. Nopan lukumäärän mukaan voidaan määrittää se, että montako kertaa tehdään tietty aktiviteetti.

Leikki tukee lapsen kykyä nimetä lukumääriä.

(Kajetski ym., 2018, s. 94-96.)

Metsäretkellä

Kivipeli

Kuva: Pixabay

Peliä pelataan pareittain ja molemmilla on kymmenen kiveä.

Toinen laittaa kämmeneensä haluamansa määrän kiviä ja toisen tulee arvata kivien määrä.

Oikeasta vastauksesta arvaaja saa yhden kiven ja väärästä vastauksesta hän menettää kiven. Pelin voittaa se kenellä on enemmän kiviä.

Peli tukee lapsen laskemistaitoa.

(Kajetski ym., 2018, s. 167.)

Lasketaan käpyjä

Kuva: Pixabay

Tarkastellaan, että paljonko esineitä tai asioita, kuten palikoita, vettä tai hiekkaa mahtuu tiettyyn astiaan.

Tarkastellessa astioita tukee lapsen kykyä arvioida astioiden tilavuutta ja asioiden kokoa.

(Kajetski ym., 2018, s. 166.)

Leikit

Matemaattinen löytöretki

Kuva: Pixabay

Lapset etsivät sisällä tai ulkona asioita, joita on tietty määrä.

Lapsi voidaan pyytää etsimään kolme kiveä tai viisi käpyä.

Leikki tukee lapsen kykyä havainnoida ympäristöään ja siinä esiintyviä numeroita

(Vartiainen ym., 2023, s.147-148.)

Astioiden tilavuuden tarkasteleminen

Kuva: Pixabay

Tarkastellaan, että paljonko esineitä tai asioita, kuten palikoita, vettä tai hiekkaa mahtuu tiettyyn astiaan.

Tarkastellessa astioita tukee lapsen kykyä arvioida astioiden tilavuutta ja asioiden kokoa.

(Vartiainen ym., 2023, s. 229-230.)

Lukujonolaulut

Kuva: Pixabay

Lauletaan lauluja, joissa mennään lukujonoa eteen- tai taaksepäin. Esimerkkeinä viisi pientä ankkaa, elefanttimarssi ja kolme varista.

Lauluissa otetaan mukaan liikkeitä, jotka ovat toistuvia.

Lapset oppivat lukujen järjestyksestä ja lukumääristä.

(Vartiainen ym., 2023, s. 157.)

Varjoteatteri

Kuva: Pixabay

Varjoteatterissa kerrotaan tarina hyödyntäen varjoja. Tarinassa voidaan tuoda esille siinä esiintyvät numerot.

Varjoteatterissa voidaan käyttää erilaisia esineitä, jotta lapset pääsevät havainnoimaan erilaisten esineiden ja muotojen jättämiä varjoja tai arvailemaan, että mikä esine on jättänyt varjon.

Varjoteatteri tukee lapsen spatiaalisen ajattelun kehittymistä ja muotojen tunnistamista.

(Vartiainen ym., 2023, s. 189 & 199.)

Rakenteluleikki

Kuva: Pixabay

Rakentaminen erikokoisilla palikoilla, joko itsenäisesti tai ohjattuna.

Tarvitaan palikoita

Rakentaminen tukee lapsen geometrisen ajattelun kehittymistä.

(Vartiainen ym., 2023, s. 215 & Kajetski ym., 2018, s. 42.)

Selkään piirtäminen

Kuva: Pixabay

Toimitaan pareissa, joista toinen piirtää sormellaan toisen selkään ja toinen piirtää paperille, että mitä toinen piirtää hänen selkäänsä.

Piirtäjälle annetaan kortteja, joissa on kuvioita, joista hän valitsee.

Leikki tukee lapsen hahmottamiskykyä.

(Kajetski ym., 2018, s. 36-37 & 43.)

Kuinka monta

Kuva: Pixabay

Aikuinen pyytää lapsia laskemaan, että kuinka monta kappaletta tiettyä asiaa/esinettä on ympäristössä.

Leikki tukee lapsen havainnointi- ja hahmottamiskykyä.

Leikki tukee myös lapsen kykyä kiinnittää huomiota tiettyyn asiaan.

Leikki tukee myös lapsen kyvyssä nimetä lukumääriä.

(Kajetski ym., 2018, s. 90-92 & 94-95.)

Lukumäärän muutos –tarinat

Kuva: Pixabay

Aikuinen kertoo lapselle lyhyen tarinan, joissa kerrotaan alkutilanne, alkutilanteen muutos ja lopputilanne.

Tarinoissa tapahtuu jotain, että tarinassa ilmaistu lukumäärä muuttuu.

Hyödyksi voidaan käyttää konkreettisia esineitä ilmaisemaan muutosta.

Tarinat tukevat lapsen ymmärrystä lukumäärän muutoksesta.

(Kajetski ym., 2018, s. 120-121.)

Tunnustelupussi

Kuva: Pixabay

Pussiin laitetaan lapsille tuttuja esineitä ja heidän tulee tunnistaa esine, joka on pussin sisällä.

Pussiin voi laittaa monta esinettä ja lapsen pitää laskea, että montako esinettä pussissa on.

Leikki tukee lapsen hahmottamis- ja havainnointikykyä.

Leikki tukee myös lapsen ymmärrystä lukumääristä.

(Kajetski ym., 2018, s. 36-37, 46 & 90-91.)

Järjestykseen asettaminen

Kuva: Pixabay

Lapset vertailevat eri esineitä keskenään ja laittavat ne järjestykseen aikuisen antamien ohjeiden mukaan.

Esineiden järjestely tukee lapsen vertailutaitoa.

(Kajetski ym., 2018, s. 67 & 72.)

Etsi eroavaisuudet ja tee samanlaiseksi

Kuva: Pixabay

Kahdella tasolla on samanlaiset esineet ja leikin edetessä aikuinen siirtää yhden esineen toiselle tasolle ja pyytää lapsia löytämään eroavaisuuden.

Leikki tukee lapsen hahmottamis- ja havainnointikykyä.

(Kajetski ym., 2018, s. 36-37 & 42.)

Lukumäärän metsästys

Kuva: Pixabay

Pelissä parille annetaan lukumäärä, jota he metsästävät.

Pelissä käytetään lukumääräkortteja. Pelissä pari nostaa pakasta yhden kortin kerrallaan ja toisen parin tulee ilmaista jos heidän lukumääränsä on kortissa, että he saavat pisteen.

Leikki tukee lapsen havainnointi- ja hahmottamiskykyä.

Leikki tukee lapsen kykyä nimetä lukumääriä.

(Kajetski ym., 2018, s. 90-91 & 93-95.)

Pelit

Noppabingo

Kuvat: Pixabay

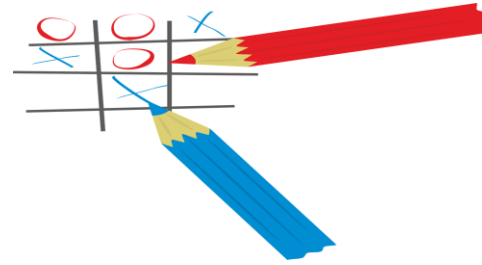
Bingoruudukkoon on laitettu nopan silmälukuja eri järjestyksissä. Leikissä lapset heittävät noppaa ja tavoittelevat bingolapun täyttymistä.

Peliin tarvitaan bingolappu ja noppia.

Leikki tukee lukumäärien tunnistamista. Useamman nopan kanssa pelaaminen tukee lapsen laskutaitoa.

(Vartiainen ym., 2023, s. 147-148 & 175.)

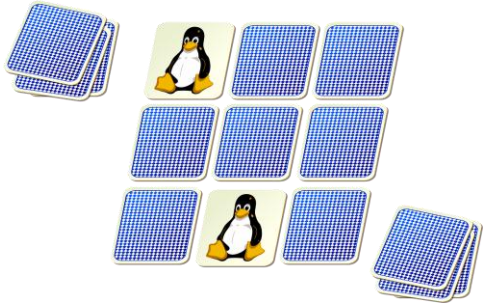
Ristinolla

Kuva: Pixabay

Ristinollassa on 9 ruutua johon merkitään risti tai nolla vuorotellen. Pelissä pyritään tekemään kolme vierekkäistä ristiä tai nollaa. Peliin tarvitaan paperia ja kyniä. Peli tukee lapsen spatiaalista ajattelua.
(Vartiainen ym., 2023, s. 199.)

Muistipeli

Kuva: Pixabay

Muistipelissä etsitään korteille pareja.

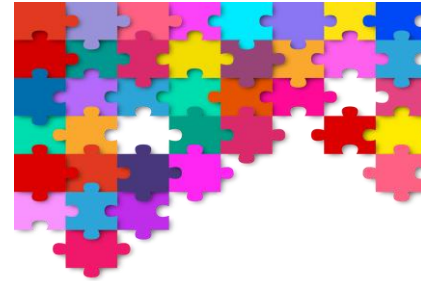
Kortteja on samanlaisia ja erilaisia ja samanlaiset kortit ovat pari.

Pelissä tarvitaan muistipelilappuja.

Muistipelit tukevat vertailu-, sarjoittelu- ja arviointitaitoja.

(Vartiainen ym., 2023, s. 186.)

Palapeli

Kuva: Pixabay

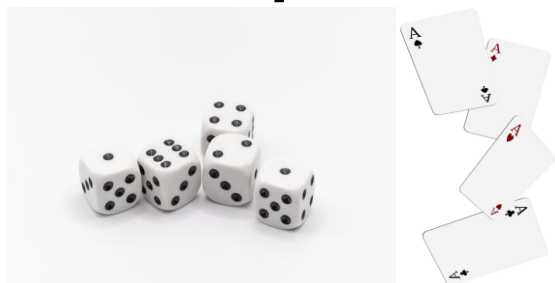
Palapelejä kootessa lapsi yhdistää erimuotoisia paloja toisiinsa.

Palapeliä kokoaminen tukee lapsen spatiaalista ajattelua.

Palapelejä kootessa pystytään myös harjoitella laskemista.

(Vartiainen ym., 2023, s. 154 & 198.)

Noppa- ja korttipelit

Kuvat: Pixabay

Noppapeli, kuten Kimble ja Yatzy sekä korttipeli Uno.

Pelit tukevat yhdistämään lukumäärän, lukusanan ja numerosymboleita toisiinsa.

Useamman nopan kanssa pelattavat noppapelit tukevat aritmeettisten taitojen kehittymistä.

(Vartiainen ym., 2023, s. 157-158, 174 & 187.)

Lukumäärät liikuntapisteillä

Kuva: Pixabay

Tilaan on laitettu erilaisia liikuntapisteitä, joissa on lukumääräkortteja, jotka osoittavat, että kuinka monta suoritusta pisteellä tulee tehdä.

Liikuntapisteillä voi olla hyppimistä, heittämistä tai kiipeämistä.

Pisteillä tehtävä toiminta tukee lapsen ymmärtämistä lukumäärästä ja yhdistää liikunnan ja matematiikan.

(Kajetski ym., 2018, s. 158.)

Lähteet

Kajetski, T., Salminen, M., Kauppi, L., Lasten keskus, & Kauppi, L. (2018). *Uusi Matikasta moneksi: Toiminnallista matematiikkaa varhaiskasvatuksesta esiopetukseen*. Lasten Keskus.

Vartiainen, J., Sormunen, K., Kangas, J., Reunamo, J., & PS-kustannus. (2023). *Lasketaan leikkien: Käsikirja varhaiskasvatuksen matematiikkaan*. PS-kustannus.